Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Monitoringsysteem voor magnetische velden van hoogspanningsverbindingen

Samenvatting
De Vlaamse regering wenst een monitoringsnetwerk voor magnetische velden van hoogspanningsverbindingen op te richten. Deze nota geeft toelichting over de ontwikkeling van de sensoren hiervoor, de publiek raadpleegbare meetgegevens, de start van de uitrol via een proefproject en de financiering van het monitoringsnetwerk via een sectorfonds.

1 SITUERING

In de aanbevelingen aan de Vlaamse Regering van het eindrapport van de intendant, die werd aangesteld in het kader van de opmaak van het gewestelijk RUP Ventilus, werd de nood kenbaar gemaakt voor een transparant, publiek raadpleegbaar en real-time meetsysteem voor magnetische velden van hoogspanningslijnen.

De klankbordgroep Gezondheid, bestaande uit gezondheidsexperts uit Vlaanderen en Nederland, werd opgericht naar aanleiding van de bouw van nieuwe hoogspanningslijnen in Vlaanderen (zoals het Ventilus project). Zij raden in hun rapport ook al aan om een betere monitoring van de blootstelling van omwonenden op te zetten.

Bij het Departement Omgeving liep reeds een onderzoek naar de monitoring van de blootstelling aan magnetische velden in de omgeving van hoogspanningsverbindingen door middel van sensoren. Dit onderzoek moet het mogelijk maken om de eventuele blootstelling inzichtelijker te maken voor omwonenden en dit onafhankelijk van de netbeheerder. Bijkomend maken deze metingen het mogelijk om de belasting van de hoogspanningslijn (hoeveelheid stroom die vervoerd wordt) op te volgen in de tijd. De resultaten van dit lopend onderzoek vormen de basis voor de uitrol van het monitoringsnetwerk.

In de nota aan de Vlaamse Regering van 9 september 2022 betreffende het beleidskader hoogspanningslijnen, werd de oprichting van een monitoringsnetwerk aangekondigd. De voorliggende mededeling geeft de verdere uitwerking van dit monitoringsnetwerk weer.

2 INHOUD

2.1 ALGEMENE TOELICHTING

Het onderzoek naar sensoren voor monitoring werd door het Departement Omgeving begin 2022 opgestart en dit in nauwe samenwerking met Imec. Deze wijze van monitoring is namelijk gebaseerd op erg innovatief onderzoek. Een dergelijk monitoringnetwerk met behulp van sensoren werd elders nog niet eerder uitgerold. Vlaanderen speelt hierin dan ook een echte pioniersrol.

Ontwikkeling sensoren voor het meten van magnetische velden

Eind dit jaar is het onderzoek naar de ontwikkeling van een sensor afgerond met als resultaat een prototype sensor, die toelaat om de blootstelling aan 0.4 µT en 100 µT nauwkeurig te meten. Op basis van dit huidige sensorprototype zullen de sensoren verder geoptimaliseerd en ontwikkeld worden om de efficiënte uitrol van een monitoringsnetwerk mogelijk te maken.

Publiek raadpleegbare meetgegevens

De meetgegevens van deze sensoren zullen worden doorgestuurd naar het dataplatform van het Departement Omgeving en worden via die weg publiek raadpleegbaar gemaakt op de website van het Departement Omgeving.

Er wordt naar gestreefd om zeker deze meetgegevens alvast publiek beschikbaar te maken:

- Verloop van de grootte van het magnetisch veld gedurende de afgelopen dag.
- Duidelijke weergave van de minimum, gemiddelde en maximale meetwaarde voor magnetische velden van de afgelopen dag. Hierbij wordt ook aangegeven bij welke belasting van de hoogspanningsverbinding die waarden werden gemeten.
- Het jaargemiddelde van het afgelopen jaar, hierbij wordt ook aangegeven wat de gemiddelde stroombelasting was in het afgelopen jaar.

De publicatie van deze meetresultaten komt tegemoet aan de aanbevelingen van de intendant van het Ventilus-project en de klankbordgroep gezondheid, opgericht voor het Ventilus-project.

Start uitrol monitoringsnetwerk via proefproject

De start van de uitrol vindt plaats in de eerste helft van 2023 en vangt aan met een proefproject bij een aantal bovengrondse hoogspanningslijnen met een 40-tal sensoren. Dit zal bij voorkeur gebeuren bij de Stevin-lijn. Lokale besturen worden betrokken bij dit proefproject en bij de keuze van meetlocaties. Doel is om tijdens dit proefproject de sensoren en publicatie van gegevens te testen en de technologie verder te verfijnen. De volledige uitrol van het monitoringsnetwerk volgt na evaluatie van het proefproject.

Financiering via sectorfonds

Er wordt verder onderzocht of de financiering van het monitoringsnetwerk voor magnetische velden van hoogspanningsverbindingen kan geregeld worden via de oprichting van een sectorfonds met financiële bijdrage van bedrijven die medeverantwoordelijk zijn voor de blootstelling aan ELF magnetische velden (cf artikel 54 van het decreetbetreffende het preventieve gezondheidsbeleid).

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR